

På kirkebakken

DEN NORSKE KIRKE

Mandal og Holum menigheter

Kontaktblad for Den norske kirke
Mandal, Holum, Harkmark og Skjernøy
Nr. 1 - 2019 > Årgang 65

Ansatte

ØYSTEIN RAMSTAD

Kirkeverge
907 97 670
ofr@mandal.kirken.no

TANJA SÆVIK HUSBY

Konsulent
38 26 25 89
tsh@mandal.kirken.no

HENRIETTE M. REIERSEN

Konsulent
38 26 25 88
hmr@mandal.kirken.no

DIANNE LAUEN SINGSTAD

Konsulent
38 26 23 25
dls@mandal.kirken.no

ODDVEIG FLATEBØ OLSSON

Undervisningsleder
926 07 913
ofo@mandal.kirken.no

LOTTE PLOUG

Menighetspedagog
922 32 901
lpa@mandal.kirken.no

TOR MAGNE STOVELAND

Kirketjener Mandal
915 72 516
tms@mandal.kirken.no

MARIT RØYSELAND

Kirketjener Holum
975 63 230
maritroiseland@hotmail.com

BRITT TURID MADSEN

Kantor
976 93 826
btm@mandal.kirken.no

TORBJØRN KLOSTER

Fagarbeider kirkegård
402 37 089
tk@mandal.kirken.no

EINAR SØRENSEN

Fagarbeider kirkegård
958 56 820
es@mandal.kirken.no

DAG JOHAN BJØRNHOLM

Fagarbeider kirkegård
Vikariat

PER RAGNAR HARALDSTAD

Prost Mandal prosti
951 08 788
prh@mandal.kirken.no

HELENE LOHNE KRISTENSEN

Prostiprest
38 26 25 88
hmr@mandal.kirken.no

BJØRNAR JOHNSEN ØYBEKK

Sokneprest Holum
938 85 324
bjo@mandal.kirken.no

EVA MARIE JANSVIK

Sokneprest Mandal
980 81 075
emj@mandal.kirken.no

Faste og fest

Det å gi avkall på noe har kanskje blitt en tapt skatt i vår tid. Vi fyller oss med noe hele tiden. Det er ikke sikkert det alltid er bare bra. Vi har begynt på fastetiden - de 40 dager frem mot påske. Fasten skal gi oss en mulighet til å forberede oss til påskefesten. Den gir oss rom og tid til å tenke over hva vi bruker tiden på, og hvem eller hva som faktisk har førsteplass i livene

våre. Den oppmuntrer til refleksjon og fokus. Fasten er rett og slett et godt verktøy som kan hjelpe oss til å fokusere på Jesus og det Gud gir oss. Fasten er med å sette lys på festen, slik at vi kan ta inn over oss hva påska betyr for menneskeheten, og for oss sånn personlig.

God faste!

KIRKESENTERET I MANDAL

KONTAKT

Telefon: 38 27 28 70
post@mandal.kirken.no
www.mandal.kirken.no

POSTADRESSE

Postboks 210, 4503 Mandal

BESØKSADRESSE

Store Elvegata 33, 4514 Mandal

ÅPNINGSTIDER

Mandag - fredag kl. 10.00 - 14.00

 facebook.com/mandalmenighet

MENIGHETSBLADET "PÅ KIRKEBAKKEN"

OM BLADET

Menighetsbladet "På Kirkebakken" er Den norske kirkes kontaktblad i Mandal kommune og utgis fire ganger i året til alle husstander.

REDAKSJON

Tom Midtbø Dahl
Øyvind Braadland
Ruth Rosland
Nordstrand
Eva Marie Jansvik

UTGIVER

Menighetsrådene i
Mandal og Holum

DESIGN OG TRYKK:

Bjorvand & co AS

Opplag: 7250

Neste utgave: 15. juni

GAVE TIL BLADET

3040.07.10852

Fre venstre: leder av byggekomitéen Bjørn Arve Bentsen, prosjektleder fra Bico Kjetil Strøm, prosjektleder fra Mandal menighet Kai Sødal og byggeleder fra Bico Emil Erkleiv.

Like rundt hjørnet:

Kirkesenteret flytter til gågata

Det går mot vår, og tida for å ta i bruk menighetens nye kirkesenter nærmer seg med stormskritt. Dato for overtakelse er satt til mandag 25. mars. I løpet av de påfølgende dagene, vil prestene, kirkevergen og de andre tilsatte finne sine kontorplasser i det nye senteret. Deretter vil menigheten innta lokalene og ta de i bruk til sin virksomhet.

Tekst: Øyvind Braadland

Kranselag og omvisning

Kristiansandsfirmaet Bico Bygg og Innredning AS har hatt totalentreprisen for ombyggingen av det nye kirkesenteret. Onsdag 23. januar var det kranselagsfeiring i lokalene. Da var de utvendige arbeidene stort sett fullført, og dyktige håndverkere kunne ta en velfortjent pustepause samtidig som de innbudte gjestene fikk et første inntrykk av de moderne og tidsriktige lokalene. Om lag 60 mennesker deltok på markeringen.

Bjørn Arve Bentsen og Kai Sødal, henholdsvis frivillig byggeleder og frivillig prosjektleder fra menigheten, orienterte om arbeidet så langt. De takket Bicos prosjektleder Kjetil Strøm, arbeidsformannen Emil Erkleiv, arkitekt Siv Nordbø og konsulentene fra Multiconsult for et godt og konstruktivt samarbeid. Etter orientering og omvisning ble det servert rundstykker, kake og kaffi, og begeistring var stor blant de frammøtte.

Bjørn Arve og Kai har på vegne av Mandal menighetsråd som byggherre, hatt løpende kontakt med totalentreprenør, arkitekt og konsulenter. De har nedlagt et

Kirkens ansatte får kontorer i kirkesenterets andre etasje.

betydelig og uvurderlig arbeid for menigheten. I tillegg har flere av menighetens medlemmer lagt ned en stor dugnadsinnsats, og flere ulike komitéer har vært i arbeid.

Kirketorg, «klosterhave» og nye kontorer

Kirketorget og de nye kontorene vil få inngang fra gågata vis-à-vis Danielsens gullsmedbutikk. I første etasje (kirketorget) blir det fleksible fellesrom med lydtette, flyttbare lettvegger. Her legges det til rette for konfirmasjonsundervisning, barne- og ungdomsarbeid og ulike samlinger på dag- og kveldstid. Sentralt i denne etasjen er det plassert et moderne storkjøkken.

Enkelte i menigheten har lansert tanken om at kirketorgetes første etasje også kan bli et uformelt treffsted på formiddagstid. Tanken om å lage et diakonalt-sosialt treffsted hvor man kan stikke innom for en prat og en kopp kaffi i farta, er spennende og må drøftes videre!

For å komme til kontorene ledes man gjennom det nye kirketorget i første etasje og opp en trapp mot andre etasje. Heis er også tilgjengelig. I tillegg til 14 kontorplasser for de ansatte, inneholder andre etasje et kombinert konferanse- og spiserom, gangarealer og adkomst inn til «Klosterhaven» og videre til den store hovedsalen (tidligere kino).

"Klosterhaven" innredes som et kapell, men vil være et flerbruksrom med glasstak og moderne innredning.

Hovedsalen disponeres for tiden av Sentrum menighet som har leieavtale ut 2019. Mandal menighet kan derfor overta bruken av denne salen tidligst etter nyttår.

Ved kranselagsfeiringen var det stor begeistring for «Klosterhaven» som ligger vegg i vegg med hovedsalen (tidligere kino). Taket og vestveggen er her utført i glass, og de andre veggene blir kledd med paneler i lys ask. Tanken er at dette rommet skal få et sakralt preg. Rommet vil derfor bli innredet med tanke på dette.

Økonomi og engasjerte givere

Økonomien i prosjektet er en helt avgjørende faktor, og prosjektet er et stort løft for menigheten. De totale kostnadene beregnes til å ligge et sted mellom 28 og 29 millioner kroner eks. mva. Av disse har menigheten en egenkapital på ca. 10 millioner kroner. Resten må lånes. Endelige kostnader vet vi ikke helt sikkert før alt er ferdig, men kan oppsummeres slik:

Totalentreprise oppgradering
ca. 16 000 000 kroner

Konsulenttjenester/arkitekt/inventar
ca. 2 500 000 kroner

Kjøp av eiendommen fra Sp.sør
ca. 10 000 000 kroner

Totalsum ca. 28 500 000 kroner

forts. >>>

Kai Sødal forteller at menigheten er helt avhengig av mange engasjerte givere for å kunne klare de økonomiske forpliktelsene. Hvert år i flere år framover vil menigheten fortsatt være avhengig av en løpende, frivillig gaveinntekt på minst 1,2 mill kroner pr. år. Disse gavene kommer i dag fra ca. 115 faste givere, enkeltgaver og mange dugnads-baserte fellesaktiviteter som bruktbbutikk, markedsdag, kunstlotteri, basarer og konserter.

I tida framover vil det arbeides for å skaffe enda flere givere og gode felleskapsbyggende aktiviteter som kan bidra til at menigheten kan nedbetale lånet på enda kortere tid enn planlagt. «Mange bekker små, blir til en stor Å». I tillegg vil det komme inntekter fra utleie av kontorer til fellesrådet.

Menigheten er svært takknemlig for alle som i form av dugnad, pengestøtte og engasjement gjør det mulig for Mandal menighet å etablere det nye senteret! Uten denne store givergledden og innsatsen hadde det ikke vært mulig å realisere prosjektet.

Stor innvielsesfest lørdag 11. mai

Så snart alle de ansatte har etablert seg på de nye kontorene, starter arbeidet med å flytte inn i resten av bygningsmassen. Hele bygget vil da bli tatt i bruk. Slik det ser ut nå, planlegges det stor innvielsesfest lørdag 11. mai. De påfølgende dagene vil det være flere samlinger som markerer at bygget nå er offisielt åpnet og tatt i bruk.

Det gamle menighetshuset i Klokkerbråtet selges

Det gamle menighetshuset i Øvrebyen har vært lagt ut for salg, og vi håper å kunne få solgt bygget innen rimelig tid. Men før vi kommer så langt, må bygget tømmes for inventar, og dette vil bli gjort på dugnad.

Velkommen til det nye kirkesenteret!

Vi vet at svært mange i vår menighet ser fram til åpningen av det nye senteret, og vi gleder oss stort! Allerede nå bør du notere deg åpningsdagen 11. mai og de påfølgende dagene fram mot 17. mai. Velkommen til spennende samlinger i nye lokaler!

JUNIORKONFIRMANTLEIR 2019

29 5. klassinger møttes på Solstrand til junior-konfirmantleir 8. - 9. februar. Programmet var tettepakket med god mat, film og karneval. Lørdag var det actionløype i et ikke helt pent vær.

I tillegg forberedte juniorkonfirmantene innslag på gudstjenestene i Mandal og Holum på søndagen i form av quiz og rollespill. Takk til en flott gjeng for en flott samling.

KIRKENS NØDHJELPS FASTEAKSJON

TIRSDAG 9. APRIL

Årets fasteaksjon i regi av Kirkens Nødhjelp finner sted siste tirsdag før palmesøndag, 9. april. Denne dagen vil representanter fra menighetene i Mandal, Holum, Skjernøy og Harkmark banke på dørene og be om bidrag til mennesker i nød.

Kirkens Nødhjelp ønsker å rette søkelyset mot urettferdigheten som er årsak til fattigdom og konflikter. Vi vet at mangel på rent drikkevann og dårlige sanitærforhold tar livet av flere mennesker enn de som dør i krig. **Ved å gi til fasteaksjonen, kan DU være med å gi mennesker en bedre framtid!** En regner med at mer enn 800 millioner mennesker i verden mangler tilgang på rent vann. Dette ønsker Kirkens Nødhjelp å gjøre noe med. For 200 kroner kan DU sikre tilgang til rent vann for en person livet ut!

Vår oppfordring er derfor: Ta godt imot bøssebærerne når de banker på din dør!

Ha pengene klar, og gi så det monner! Kanskje er du så moderne at du bruker mobiltelefonen?

Vipps, så har du gjort det!

Vi trenger også mange bøssebærere.

Ta kontakt med kirkesenteret og meld deg til tjeneste. Da er du med på en meningsfull oppgave!

Vil du støtte fasteaksjonen?

Vipps til 2426 (velg kjøp og betal) eller send SMS VANN til 2426 (200 kr) eller benytt kontonummer 1594 228 7493

Takk for ditt bidrag!

New Age i gamle Mandal

Tryggve Andersen: Mot kvæld. År 1900.

Tryggve Andersen (1866-1920) var på slutten av 1800-tallet en aktet og respektert kritiker og foreleser ved Universitetet i Kristiania, inntil han kom på kant med miljøet der. Han forlot byen, og bodde et års tid hos sin bror, som var lege i Mandal. Det medførte at Mandal ble kulissene for romanen med tittelen *Mot kvæld*. Andersen er mest kjent for romanen *I kancellirådets dage*, der han beskriver embetsstandens utvikling ved overgangen 1700-1800-tallet, med en gradvis svekkelse av embedsmennenes maktposisjon. Men i Mandal fikk han en ytre ramme for det romanstoffet han lenge hadde tumlet med.

Tekst: Gustav Reiersen

Christian Gierløff skriver i sin biografi om Andersen: «*En svær oversvømmelse i Mandal satte folk i skrekk, vannet gikk opp i gatene, skutene på elven slet fortøyningene. Siden kom en brann, også den lot ham se byens gemyttlige og snille, bypatriotiske og hjemmekjære folk til gagns oppskaket. (...) Også i det lille Mandal var der to verdener. Arbeidsfolk på «savane», dampstaver mest for tønnestav, tjente to kroner dagen, når da saga ikke sto eller brente. Det skulle de og deres familie leve av! Dårlige tider, smått stell. Stor tilstrømning av og omkring legpredikanter. Men, som over hele kysten, på klubben gikk det på store pjoftere på blanke formiddagen. (...) Mandal var en fin og musikalsk by, med mange som spilte og sang. (...) Selvsagt var der høyre og venstre, men selv hund og katt pleiet en blidere og urbanere omgangstone med hverandre i Mandal.»*

Den unge kristiansanderen, Olaf Benneche, venn og disippel, forsto av egen oppvekst «at ingen roman har gitt et så inngående, intenst bilde av folk i en småby, folk av alle folkelag, som *Mot kvæld*.»

Bakgrunn

Tryggve Andersen ble født på Ringsaker, og hadde sine første leveår der. Da Tryggve var ni år gammel, ble faren fogd i Sunnhordland, og familien flyttet til Tysnes.

Gutten fikk dermed sterke inntrykk både fra liv og levemåte i de indre bygder på Østlandet, og fra den vest-norske kystkulturen. Som ung mann fordypet han seg i tysk romantikk og filosofi, og studerte så egyptologi. Han blir omtalt som dypt forankret i romantikken. Selv var han noe sykkelig i barndommen, og levde «utenfor dagens liv – i fantasien». Han var noe «eksaltert og ubalansert – affektert».

Bakgrunnen var tragisk; først opp i årene fikk han diagnosen: epilepsi. Før han fikk diagnosen, fortvilet han over sitt eget ustadige sinn og de mange grublerier, fremkalt av sterke medisiner. Han hallusinerte. Andersen har en dragning mot forfallet, han er blitt kalt «de svinnende livstegns dikter». Han har medfølelse med dem som er satt utenfor livet, han vil forklare og forsvare dem. I yngre år fremstod han som satanist (altså religiøs, med negativt fortegn), og skrev tekster som var blankt blasfemiske. Senere sier han imidlertid: «Ærlighet er det avgjørende vilkår for all diktning – ærlig for Gud og sitt eget åsyn.» Fra først til sist er Andersen opptatt av døden, døden som den plutselige katastrofe «eller som livets langsomme ebbe».

Mot kvæld

Mot kvæld kan leses som en psykologisk roman, som en samfunns satire eller som en apokalyptisk visjon. Boken er en dommedagsvisjon, i pakt med fin de siècle-strømningene som preget siste delen av 1800-tallet i Europa: frykt for hva som ville skje ved slutten av århundret/sekelet, og overgangen til det nye. Til den lille kystbyen kommer sakfører Holk, en mann som under inntrykket av farens sinnssykdom er blitt sjelelig spaltet og kontaktløs. Livet er meningsløst, livsangsten lammer ham, grubleriene rir ham som en mare. Som motvekt drømmer han småbyen om til en idyll, den skal gi ham hjemmefølelse og lykke. Holk kjemper desperat mot sine destruktive tilbøyeligheter. Prøvesteinen blir hans møte med kjærligheten: «*Senhøstes møtte Erik Holk en dag Lilli Herwig på gaten og ga sig i følge med henne. Hun hadde et ærend i et av de ytterste hus ved elvemunningen, og da det var utrettet, bøiet de av fra byen bortimot den øde sandsletten langs den åpne strand. (...) De vandret en lang stund tause frem og tilbake i den løse sand og stirret ut mot mørket og vinteren, som seg inn fra havet (...) Da tændtes fyret, og blinket skar blændende gjennom tåken (...) I de lange nættene tutet blåsten op elven, rumsterte på brygger og ved sjøboder, trængte inn gjennom de trange gater og svinget pipende med kjøpmændenes skilter.»* Holk og Lili blir forlovet,

men han viker tilbake for ansvar. Et annet sted heter det: «*Elven hadde steget voldsomt, dens stride strøm fløtet svære isflak, og de skuret mot bryggestolpene. (...) Længst ute, over hvite brått, som steilet tilveirs ved pieren, skar indseilingsfyrets glimt uavladelig blaffen-de igjennem.»* Holk forfølges av hallusinasjoner. Som en projeksjon av hans egen undergang bryter det løs en veldig naturulykke – den er allerede varslet av adventistene, som lenge har profetert dommedag. Solen står ikke opp, havet brenner. Personene blir stilt på prøve, ansikt til ansikt med døden.

Mot kvæld fremstår dermed som en speiling av Tryggve Andersens egne psykiske vanskeligheter, men samtidig tidstypisk, med interessen for det mystiske og individuelle, med dype røtter i romantikken. Og for en mandalitt er det gjenkjennende å lese om de store patrisierhusene langs elva, med uthus og mindre bebyggelse bak, mot fjellet. Vi ser for oss havnen i elva og skjærgården utenfor, vi er med i skildringene av turen utover mot Risøbank, eller omtalen av Klubben, som var i dagens Øvrebyen. Ellers er skildringene av de religiøse gruppene interessant lesning. Legmannsbevegelsen hadde vokst seg sterk gjennom 1800-tallet, og svermeriet blir skildret med ironisk distanse. Og til slutt går jorden under i et apokalyptisk flammehav.

Fra april til desember år 1900 kronglet føljetongen *Mot kvæld* seg gjennom Verdens Gangs spalter. Da den så ble utgitt i bokform, ble den mottatt med nokså ensidig negativ kritikk. Mottakelsen ble som en ironisk parallell til romanens egen undergangsprofeti. Men han hadde også sine tilhengere. Charles Kent sa det slik: «*Tryggve Andersen ofret alt for sin kunst. Blant det han ofret, var også publikumssuksessen i sin levetid. Til gjengjeld vil han leses gjennom alle tider – .»*

Da *Mot kvæld* ble utgitt igjen i 1916, hadde forfatteren gjort en inngående ortografisk og språklig revisjon av boken. Romanen er siden blitt regnet som et hovedverk i norsk litteratur. *Mot kvæld* ble i 1970 utgitt i J.W. Eide forlags serie Store norske romaner, og i 2003 i serien Aschehoug tradisjon med tittelen *Mot kvæld*, der ortografien er «varsomt overført til moderne norsk». Tryggve Andersen døde i 1920 på Sjø i Gran på Hadeland, i samme hus der Aasmund Olavsson Vinje endte sine dager.

Kilder: Chr. Gierløff: «*Tryggve Andersen*» - biografi, 1942

Hans E. Kinck: «*En hovmodig digter*», i *Samtiden* 1917

Alex Bolckman: «*Tryggve Andersens forfatterskap i lys av Mot kvæld*». Edda, 1959

Rolf Nyboe Nettum: «*Mystikk og tradisjon.*

Tryggve Andersen» - i *Norges Litteraturhistorie*, bind 4 «*Sladrespeilet. Om Mandal og mandalitter*» - *Fædrelandsv.*, 1996.

Knut Lindseth, Mandal

MANDAL KIRKE

Søndag 17. mars kl. 11.00

2 s. i fastetiden
Gudstjeneste
Per Ragnar Haraldstad
Britt Turid Madsen
Takkoffer: 13-19
Tro og liv / Fantasy

Søndag 24. mars kl. 18.00

Maria budskapsdag
Musikk gudstjeneste
Biskop Stein Reinertsen
Eva Marie Jansvik
Britt Turid Madsen
M. Kantori m/gjester
Takkoffer: Kirkesenteret i Mandal

Søndag 31. mars kl. 11.00

3 s. i fastetiden
Gudstjeneste
Eva Marie Jansvik
Britt Turid Madsen
Takkoffer: Givertj. for barn og unge

Søndag 7. april kl. 11.00

4 s. i fastetiden
Haydomgudstjeneste
Eva Marie Jansvik
Britt Turid Madsen
Takkoffer: Haydom
Årsmøte etter gudtj.

Søndag 14. april kl. 11.00

Palmesøndag
Familiegudstj. Bjørnar J. Øybekk . Takkoffer: Givertj. for barn og unge

Søndag 18. april kl. 18.00

Skjærtorsdag
Kveldsgudstjeneste
Bjørnar J. Øybekk
Britt Turid Madsen. Takkoffer: Menighetens arbeid

Fredag 19. april kl. 11.00

Langfredag
Gudstjeneste
Eva Marie Jansvik
Britt Turid Madsen
Ragin Wenk Wolff

Søndag 21. april kl. 11.00

Påskedag
Høytidsgudstjeneste
Eva Marie Jansvik
Britt Turid Madsen
Mandal kantori
Takkoffer: Det norske misjonsselskap

Søndag 28. april kl. 11.00

2.s.i påsketiden
Gudstjeneste
Bjørnar J. Øybekk
St. Georgsdag
Speiderne medvirker
Takkoffer: K/M Speiderne Mandal

Søndag 5. mai kl. 11.00

3 s. i påsketiden
Familiegudstj. på Balubaleir på Solstrand leirsted
Eva Marie Jansvik
Stian Olsson. Takkoffer: Kirkesenteret i Mandal

Søndag 12. mai kl. 11.00

4 s. i påsketiden
Gudstjeneste
Per Ragnar Haraldstad
Britt Turid Madsen
Takkoffer: Kirkesenteret i Mandal

Fredag 17. mai kl. 10.40

17. mai
Familiegudstjeneste
Eva Marie Jansvik
Britt Turid Madsen
Takkoffer: Krussens misjonsprosjekt

Søndag 19. mai kl. 11.00

5.s. i påsketiden
Gudstjeneste
Bjørnar J. Øybekk
Britt Turid Madsen
Mannskoret Mannevær
Takkoffer: Menighetens arbeid

Søndag 24. mai kl. 18.00

Konfirmantenes gudstjeneste
Eva Marie Jansvik
Takkoffer: Trosopplæringen

HOLUM KIRKE

Søndag 24. mars kl. 11.00

3 s. i fastetiden
Gudstjeneste
Bjørnar J. Øybekk
Britt Turid Madsen
Takkoffer: Kirkens Nødhjelp

Søndag 26. mai kl. 11.00

6 s. i påsketiden
Friluftsgudstjeneste på Verkssetta
Bjørnar J. Øybekk. Takkoffer: Menighetens arbeid

Torsdag 30. mai kl. 11.00

Kr. Himmelfartsdag
Gudstjeneste
Eva Marie Jansvik
Øyvind Braadland
Seniorkoret DaCapo
Takkoffer: Menighetens arbeid

Søndag 2. juni kl. 11.00

Søndag før pinse
Gudstjeneste
Eva Marie Jansvik
Takkoffer: Mandal Frivilligsentral

Søndag 9. juni kl 11.00

Pinsedag
Høytidsgudstjeneste
Per Ragnar Haraldstad
Britt Turid Madsen
Familiebaluba
Takkoffer: Menighetens arbeid

Torsdag 18. april kl. 14.00

2 s. i fastetiden
Gudstjeneste på Kloster
Bjørnar J. Øybekk
Britt Turid Madsen
Takkoffer: Kirkens bymisjon

Søndag 21. april kl. 11.00

Påskedag
Høytidsgudstjeneste
Per Ragnar Haraldstad
Takkoffer: Det norske misjonsselskap

Søndag 5. mai kl. 11.00

3 s. i påsketiden
Gudstj. Per Ragnar Haraldstad. Takkoffer: Menighetens arbeid

Fredag 17. mai kl. 13.00

Grunnlovsdagen
Familiegudstjeneste
Per Ragnar Haraldstad
Takkoffer: Stefanusalliansen

HARKMARK KIRKE

Søndag 17. mars kl. 11.00

2 s. i fastetiden
Gudstj. Bjørnar J. Øybekk
Lotte Ploug. Takkoffer: Trosopplæringen

Søndag 18. april kl. 11.00

Skjærtorsdag
Gudstjeneste
Bjørnar J. Øybekk
Takkoffer: Misjonsprosjekt Malinkefolket

Mandag 22. april kl. 11.00

2. Påskedag
Høytidsgudstj. Eva Marie Jansvik . Britt Turid Madsen. Takkoffer: Det norske misjonsselskap

Søndag 19. mai kl. 11.00

5. s. i påsketiden
Gudstjeneste
Eva Marie Jansvik
Takkoffer: Holum bedehus

Søndag 9. juni kl. 11.00

Pinsedag
Høytidsgudstjeneste
Bjørnar J. Øybekk
Lotte Ploug
Takkoffer: Menighetens arbeid

Søndag 31. mars kl. 11.00

3. s. i fastetiden
Gudstjeneste
Per Ragnar Haraldstad
Lotte Ploug
Takkoffer: Kirkens Nødhjelp

Fredag 19. april kl. 11.00

Langfredag
Gudstjeneste
Per Ragnar Haraldstad

Mandag 22. april kl. 11.00

2. Påskedag
Høytidsgudstjeneste
Per Ragnar Haraldstad
Takkoffer: Det norske misjonsselskap
Påskefrokost

Søndag 12. mai kl. 11.00

4 s. i påsketiden
Gudstjeneste
Bjørnar J. Øybekk
Takkoffer: Ungdomsutvalget

Fredag 17. mai kl. 11.00

Grunnlovsdagen
Familiegudstjeneste
Per Ragnar Haraldstad
Takkoffer: Kirkens SOS Agder

Søndag 26. mai kl. 11.00

6. s. i påsketiden
Gudstjeneste
Eva Marie Jansvik
Takkoffer: Normisjon

SKJERNØY KAPELL

Søndag 31. mars kl. 11.00

3. s. i fastetiden
Gudstjeneste
Per Ragnar Haraldstad
Lotte Ploug
Takkoffer: Kirkens Nødhjelp

Fredag 19. april kl. 11.00

Langfredag
Gudstjeneste
Per Ragnar Haraldstad

Mandag 22. april kl. 11.00

2. Påskedag
Høytidsgudstjeneste
Per Ragnar Haraldstad
Takkoffer: Det norske misjonsselskap
Påskefrokost

Søndag 12. mai kl. 11.00

4 s. i påsketiden
Gudstjeneste
Bjørnar J. Øybekk
Takkoffer: Ungdomsutvalget

KIRKESKYSS

Mandal kirke

Tlf. 38 26 15 18
Søndag 09.00 - 10.00

Harkmark kirke

Marit Egenes
38 26 81 25

Fredag 17. mai kl. 13.00

Grunnlovsdagen
Familiegudstjeneste
Eva Marie Jansvik
Takkoffer: Kristenrussens misjonsprosjekt

Søndag 2. juni kl. 11.00

Søndag før pinse
Gudstjeneste
Bjørnar J. Øybekk
Lotte Ploug
Takkoffer: Skjernøy ungdomsforening

Mandag 10. juni kl. 11.00

2. Pinsedag
Familiegudstjeneste m/fødselsdagsselskap
Bjørnar J. Øybekk
Britt Turid Madsen
Menighetsutvalget

Holum kirke

Ingrid Valand
952 86 817
Åshild Feed
38 26 74 18

Hva skjer

Kirkevalget 2019

Det er kirkevalg 8. og 9. september 2019

Ved kirkevalget kan du stemme på kandidater til menighetsrådet og til bispedømmerrådet/kirkemøtet.

Menighetsrådets og bispedømmerrådets arbeid spenner over mange temaer – blant annet miljø og rettferdighet, omsorg, gudstjeneste, musikk, misjon, barne- og ungdomsarbeid, samt jus og økonomiforvaltning. Menighetsrådet leder menighetens virksomhet der du bor. Bispedømmerrådet ansetter prester og enkelte andre ansatte i kirken. Medlemmene av bispedømmerrådet er også medlemmer av Kirkemøtet, det høyeste organet i Den norske kirke.

Kandidater skal presenteres for menighetsrådene innen 30. april.

Gospel, lovsang og et hint av jazz

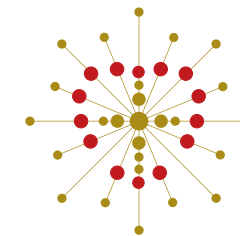
Velkommen til musikk gudstjeneste i
Mandal kirke 24. mars klokka 18.00

Mandal kantori med fullt band.
Tale av biskopen

Det blir en gudstjeneste der musikken virkelig står i hovedfokus.

Medvirkende er:

Biskop Stein Reinertsen
Sokneprest Eva Marie Jansvik
Kantor Britt Turid Madsen på flygel
Ole Martin Hillesund på trommer
Sebastian Madsen på elgitar
Ole Kristian Madsen på bass
Eirik Braadland på klarinett
Gro Gahre Hægeland, vokal

STØRST AV ALT

Trosopplæringen

Actiondag

Lørdag 8. juni inviteres alle 8. klassinger til Actiondag. Dette er en dag hvor alle får mulighet til å prøve seg på nye, morsomme og utfordrende aktiviteter.

Så serveres det i tillegg grillmat. Invitasjonen kommer senere.

Dåpsskole for 1. klassinger

Høstens nye 1. klassinger inviteres på Dåpsskole ukene 22, 23 og 24 med avslutningshelg 15. og 16. juni. På Dåpsskolen lærer vi mer om Gud, synger, hører om tre venner i et tre og lager fine ting. Invitasjonene kommer med posten.

Ungdomskoret Choral

Ungdomskoret Choral ønsker nye sangere velkommen. Vi er en gjeng som liker å synge og som trives godt i lag men har lyst til å få enda flere med oss Så kom da vel!

Alder: fra våren det året du begynner på ungdomsskolen

Tid: Onsdager kl. 19.00-20.30

Sted: Menighetshuset/Det nye Kirkesenter (fra 1. april)

Tirsdagssprell

Tirsdagssprell er et kor for barn i alle aldre og deres foreldre/besteforeldre og andre sangglade. Vi møtes annenhver tirsdag kl 16.30 på bedehuset i Holum. Vi begynner med fellesmiddag og har deretter sangsamling med bibelfortelling kl. 17.15-17.45.

Vårens datoer:

5. mars, 19. mars, 2. april, 30. april, 14. mai og 28. mai.

Påmelding til middag til menighetspedagog Lotte Ploug 922 32 901 senest kl 12. samme dag.

VELKOMMEN

Oppstart av nytt babysangkurs i april

Palmesøndag

Opptog med palmegrener og kostymer gjennom byen før gudstjenesten. Oppmøte kl 1030 på torvet i Mandal. Alle velkommen!

Offisiell åpning av kirkesenteret

11. mai kl 12-16

Ordfører, Biskop, Mandal kantori, Ungdomskoret Choral

Årsmøte

7. april ca kl 1230

Mandal kirke, like etter gudstjenesten

16. mai for ungdom

Kirkesenteret fra kl 20:00.

Pizzaboller og milkshake. Spill, grip mikrofonen, just dance, bordtennis etc.

17. mai på kirkesenteret

Åpent hus etter familiegudstjenesten som starter kl. 10.40. Salg av is, pølse, kaffe og vafler.

Balubaleir

3. - 5. mai, Solstrand leirsted

Menigheten arrangerer igjen menighetstur til Solstrand leirsted. Turen passer for både unge og gamle, familier og enslige, for de med små barn, store barn, ungdom eller ingen barn. Du trenger ikke å ha vært med på familiebaluba før. Vi vil ha hele menigheten med! Se egen informasjon om leiren.

På kirkebakken

Navn: Frank Robert Haddeland

Bosted: Malmø

Går du ofte i kirka? Så ofte jeg har anledning

Hvilke gudstjenester liker du best?

Gudstjenester med mye sang og musikk

Favorittsalme? "Soon and very soon" (Andrae Crouch)

Marked på Kanten

Lørdag 30. mars kl. 11.00-15.00

For 6. år på rad arrangeres stort marked til inntekt for det nye kirkesenteret. Tradisjonen tro holdes det på Kanten, ca 500 meter nord for Plantasjen.

Markedsgruppa har stått på i lang tid for å klargjøre produkter til salg og som gevinster. Men vi er også svært takknemlige for alle bidrag som kommer fra personer som produserer varer hjemme. Dette er virkelig med på å gi oss et bredt vareutvalg.

Det blir salg av mange, flotte håndarbeidsprodukter, hjemmelaget syltetøy og "Kirkens brød" gitt av Edgars. I kaféen selges deilig, hjemmelaget bakverk og lapskaus gitt av Nødings til familievennlige priser.

Det blir loddsalg med mange trekninger og fiskedam for barna hele dagen. Loddbøker til hovedlotteriet er ute på forhånd, men det er selvsagt anledning til å kjøpe lodd på bøkene også på selve markedsdagen. Trekning av hovedlotteriet skjer mot slutten av arrangementet.

Takk til alle som sponser og bidrar til markedet!

Store og små ønskes hjertelig velkommen på markedsdagen!

Operasjon grensehjelp

Også i år vil det bli stor basar til inntekt for Operasjon grensehjelp, som er det arbeidet som Inger Lise Bjørkeli og ektemannen Tein driver i Thailand, på grensen mot Burma.

Storparten av virksomheten dreier seg om et sykehus som tar mot flyktninger fra Burma, som er kommet over til Thailand. De hører til Shanstammen som fremdeles blir forfulgt av Burmesiske myndigheten. I Thailand har de ingen rettigheter, og ingen mulighet for å kjøpe seg nødvendig legehjelp. Sykehuset gir hjelp til ca. 6000 pasienter hvert år. Og en viktig del av behandlingen gjelder mor og barn, som jevnlig får kontroll og nødvendig kosttilskudd. De hjelper også flyktninger som har andre problemer som de ikke kan løse selv på grunn av manglende rettigheter.

Hjelpen de yter er for en vesentlig del avhengig av pengene som kommer inn i forbindelse med basaren som i år blir 6. april kl. 19.00 på Holum bedehus. Vi håper mange fra hele distriktet finner veien til Holum denne dagen. Dersom denne dagen ikke passer, vil det på forhånd bli solgt lodd på flere butikker i distriktet.

Innsamlingskomiteén

GAVER TIL MENIGHETSBLADET

Fra 1. januar til og med 24. februar 2019.

Kr 200: Å. Pedersen, J. Larsen, ESD, R. Omland, T. S. Feed, BKK, Inger Marie R. Lillesund, NN,

O. Møskeland, Oddvar Helle, Anker Olsen, R. Norstrand

Kr 250: T. H, Bernt Ove Bjørgsvik, NN

Kr 300: B.J. R, S. Lundevik, M. Røyland, THS, Bjørg S. Nikolaisen

Kr 400: N.N

Kr 500: NN, Gurine H. Feed, NN

DØPTE MANDAL

Julie Helland Nilsen
Aksel Skodje Ree
Emma Nilsen Storaas
Olai Lind Hageland
Liam Akermyr Klev
Iver Berge
Elida Sæveland Haga
Teis Olai Kristensen
Erik Olai Fjeldsgaard
Pedersen
Emil Kjeve Ekerheim
Jesper Aamodt
Sanna Dalene Støle
Alfred Fox
Edvard Lehne Hald
Simon Blørstad
Isabelle Schmidt
Milas Frandsen
Kirjan Humborstad
Nergaard
Matheo Flovild Lie
Nora Fladelid Hansen
Linus Krågeland Nilsen

DØDE MANDAL

Solveig Synnøve Hansen (f. 1949)
Merete Lillesund (f. 1959)
Evelyn Marie Egeland (f. 1965)
Thyra Ousland (f. 1925)

Oddvar Johannes Nedrelid (f. 1929)

Niels Frandsen (f. 1933)

Sonja Møller (f. 1924)

Jan Erik Bauer (f. 1951)

Kjell Hesland (f. 1955)

Sigvald Staalesen (f. 1925)

Esther Sylvia Enehaug (f. 1925)

Gerda Lindland Nilssen (f. 1930)

Jan Kristian Lundevik (f. 1957)

Liv Wangen (f. 1960)

Bergljot Tomine Tjelland (f. 1922)

Jarl Helle (f. 1932)

Erling Madsen (f. 1922)

Astrid Johanne Wilhelmsen (f. 1939)

Terje Eggen Stensland (f. 1958)

Vera Solveig Tallaksen (f. 1945)

Peter Odvar Bjarne Saanum (f. 1919)

Gerda Kristine Berge (f. 1915)

Helge Klev (f. 1936)

Arild Hellsten (f. 1967)

Åse Taanevig (f. 1933)

Willem Stobbe (f. 1929)

Tobias Torland (f. 1931)

Per Henrik Iversen (f. 1942)

Kari Reidun Engen (f. 1935)

Knut Sigurd Toftenes (f. 1926)

DØPTE HOLUM

Leona Møll Farestad
Tobias Bråthen Røiseland
Torbjørn Nilsen
Mathias Toft
Petter Repstad Abusdal

DØPTE HARKMARK

Johan Foss Stusvik
Lars-Oskar Tørresen
Sofia Røyset

DØPTE SKJERNØY

Edith Sofie Johannessen
Wilma Dyrstad Engedal
Thea Madelen Karlsen
Hageland

DØDE HOLUM

Olav Nicolay Møll (f. 1934)
Frøydis Margareth Traasdal
Varhaug (f. 1944)
Tarjerd Hageland (f. 1923)
Anne Marie Forgard (f. 1942)

DØDE HARKMARK

Kjell Tarald Hartmark (f. 1952)
Borghild Gabrielsen (f. 1922)

GUNNAR FREDRIKSEN:

«Ein formidlar av samkjensle mellom menneske»

Empatisk. Utadvendt. Engasjert og grundig. Alltid et smil, en hyggelig kommentar og et oppmerksomt blikk. Slik vil jeg beskrive Gunnar. Mannen som mange mandalitter forbinder med lærergjerningen på Vassmyra ungdomsskole, med Pieder Ro historier, kåserier, revyer, Framsteg Ungdomslag og lokalhistorie.

Vi sitter i den trivelige peisestua hans hjemme på Harkmark. Fra tomte har vi utsikt utover Harkmarksfjorden. Harkmark kirke og mølla hvor han lekte som barn ligger bare noen hundre meter unna. I peisestua er alt lagt til rette for en hyggelig prat om meningsfulle oppgaver, medmennesker og om selve livet.

Du forteller at din far reiste til Amerika da du var seks år gammel, og at du i mange år levde med et savn?

- Ja, det var et savn da far reiste. Heldigvis hadde jeg en mor og gode besteforeldre som fikk bety mye for meg. Men savnet etter far var der hele tiden. Jeg ble en godt voksen mann før jeg i 1975 reiste over for å treffe ham første gang. En helt spesiell opplevelse i 1987 har også fulgt meg siden. Jeg fikk en klar innskyttelse, nærmest som et budskap, som sa at far var syk og trengte hjelp. Jeg reiste over til ham og fikk han med meg hjem til Norge. Vi fikk tre gode måneder sammen før han døde. Og jeg er overbevist om at innskyttelsen den gang var en påminning fra høyere makter!

Gunnar har trådt sine barnesko på Harkmark og kan enda fornemme atmosfæren på mølla, hvor bestefaren Olaf Fredriksen, som den siste mølleren, malte kornet for bøndene i distriktet. Han var elev på den fådelt grendeskolen like ved fjorden og gikk på realskole og gymnas i Mandal. Studenttilværelsen tilbrakte han i Oslo. På universitetet tok han mellomfag både i engelsk, tysk og historie. Så ble han ikke jurist som opprinnelig planlagt, men lærer på Vassmyra ungdomsskole gjennom nærmere 40 år!

- Farmor, Helga Fredriksen, var læreren min i småskolen, og jeg ble nok inspirert av henne. Læreryrket virket som et meningsfullt yrke, noe jeg fikk erfare gjennom alle år i skolen. Så har jeg nok etter hvert

i min lærergjerning i økende grad også hatt oppgaver med å være til hjelp for elever med spesielle behov. Og i tillegg til kontakten med elever og foreldre, har jeg også fått anledning til å bidra i fagforeningsarbeidet. Det har gitt meg mye! Det ble fortalt om Aa. O. Vinje at hans venner mente han var for snill til å være jurist. Det samme tror jeg nok ville ha blitt sagt om meg, humrer Gunnar.

Men du har engasjert deg på så mange andre områder også?

- Framsteg Ungdomslag og aktiviteten der har stadig engasjert meg. Vi har hatt barnelag, fritidsklubb, teater, dansering og dugnader, og på slutten av 70-tallet var jeg aktiv i forbindelse med byggingen av Vonheim, som også fungerer som grendehus for oss som bor på Harkmark.

Ellers liker jeg å arbeide med ulike historiske emner og har holdt kåserier om Gabriel Scott, Jakob Sande, Einar Skjæråsen, Nordahl Rolfsens lesebok og Terje Vigen. Når jeg kåserer om Gabriel Scott, veksler jeg mellom å være skrånemakeren Pieder Ro som har reist «over alt» i verden og Gabriel Scott som den kondisjonerte forfatteren. Det synes jeg er artig. Og tenk på tekstene til Jakob Sande; spennvidden fra den nydelige julesalmen *Det lyser i stille grender* til dramatikken i påskesalmen *Du som låg i natti seine sorgtyngd, vanvørd og åleine . . . stridsmann frå Getsemane*. Her er stoff til mange refleksjoner!

Gunnar blir engasjert når han forteller. Han sier også at han finner det meningsfullt å lage programmer til nærradioen. Med programmet «Litt om mangt» belyser han ulike historiske emner som interesserer, og på lørdager er han aktiv i innringerprogrammet.

- En telefon inn til programmet og en hyggelig og uformell prat over radioen kan være et kjærkomment avbrekk for ulike mennesker. Noen føler seg kanskje alene og litt ensomme, sier Gunnar.

Din kristendom utviklet seg gjennom barneskolen, sier du?

- Ja, jeg tror jeg kan si det slik. Gjennom min farmor, Helga Fredriksen, fikk jeg lære om en ikke-fordømmende holdning til livet og en enkel og barnlig tro. Av og til kunne hun tvile, og det kjenner jeg meg nok igjen i. Man kan kalle det naivt, men for meg er det slik at troen gir meg styrke. Og jeg har ofte trukket fram Jesus som den fantastiske lederen han var!

- Vår kultur og vår kristne tradisjon er så sammenvevd i vårt samfunn. Hvorfor skal vi være så redde for å ta skoleelevne med i kirka? Hvorfor er vi så redde for å lære elevene salmer? spør Gunnar og gir tydelig uttrykk for at han vurderer salmeskatten som en del av vår kulturarv som det er viktig å bringe videre til nye generasjoner.

- Og så skjemmes jeg over politiske ledere som skryter av at vi har den strengeste innvandringspolitikken i Europa!

Nå er du engasjert i arbeidet med krigsseilernes minnesmerke?

- Det er riktig. «Skaper vi menneskeverd, skaper vi fred», sier Gunnar og siterer Nordahl Grieg. - Derfor er jeg opptatt av krigsseilersaken. Jeg er privilegert som kan arbeide sammen med inspirerende og enestående ildsjeler om en så viktig oppgave. Mottoet «Evig heder skal de ha» må vises i handling og ikke bare være tomme ord!

I løpet av samtalen vår kommer Gunnar stadig tilbake til hans engasjement på Vonheim og i Framsteg Ungdomslag. Med god grunn kan han være stolt over at ungdomslaget fikk Mandal kommunes kulturpris i 1985. Han er genuint opptatt av sine medmennesker og mener at relasjonsbygging og gjensidig respekt er en forutsetning i alle mellommenneskelige forhold, enten det gjelder i frivillige organisasjoner eller i skolesammenheng.

- Jeg er en person som er velsignet med et rikt indre liv og trives best når jeg på ulike måter kan uttrykke menneskets iboende skaperkraft. Jeg er glad i kultur, sang og musikk og ønsker å bety noe for andre. Muligens sier jeg ja til litt for mye, men hvis jeg kan være en hjelper og bidra til å løfte opp medmennesker, har det en stor verdi, sier Gunnar.

På 80-tallet ble det utgitt en bok som omtalte ungdomslagene og deres virke. I boka skrev Gunnar en artikkel om Framsteg Ungdomslag og arbeidet på grendehuset Vonheim. Gunnars visjon lar vi stå som et ønske ikke bare for arbeidet på Vonheim, men for alt byggende og positivt mellommenneskelig virke:

«Vårt ønske og vår overtydning er at det og i framtida må vera ein miljøoase, ein skapar og formidlar av samkjensle mellom menneske.»

Han skrev det på nynorsk, Gunnar. Kultur det også.

Tekst/foto: Øyvind Braadland

BJØRNAR JOHNSEN ØYBEKK

Sokneprest Holum

I salmenes bok, salme 130,1 står det: *"Fra dypet roper jeg til deg, Herre. Herre, hør min røst! Vend øret til mitt rop om nåde"*.

Gud ønsker å snakke med oss. Han ønsker kommunikasjon. Han ønsker dialog og samtale. Bønn er dialog og dialog krever minst to. Gud og meg, Gud og oss.

Ja, i bibelen oppfordres vi å be sammen, gjerne så mange som mulig.

Bønn er velsignelse for mange, men også smerte og forvirring.

Det sies at 55 prosent av kommunikasjonen mellom oss mennesker er kroppsspråk vårt, 38 prosent er intonasjon og tonefall, mens ordene vi bruker bare utgjør 7 prosent.

Jeg vet ikke hvor korrekt disse tallene er, men de sier uansett noe viktig om hvordan vi mennesker snakker sammen. Det hender ikke sjeldent at jeg prøver å formidle min mening til en annen, og så viser det seg at det den andre hørt, var noe helt annet. Noe endret seg på den korte veien fra meg til den andre. Kanskje fordi tonefallet eller kroppsspråket mitt viste noe annet enn det jeg mente. Andre ganger kan de samme momentene være med på å understreke og forsterke det jeg vil si, og da er det jo utvilsomt nyttig at det er slik vi er skapt.

Det er ingen tvil om intensiteten til den som ber bønner vi akkurat har lest «*Fra dypet roper jeg til deg, Herre*». For meg osrer det fortvilet kroppsspråk, og tonefallet er klart beskrevet som et rop. Og det gir meg frimodighet i min samtale med Gud. Jeg kan komme som jeg er, jeg kan hviske, rope, brøle, eller rett og slett mangle ord totalt. Og Gud kjenner meg. Han forstår meg 100 prosent. Jeg må bare jobbe med å forstå Ham. Lytte til Hans respons og svar på mine bønner. Nøkkelen til dette er for mange av oss moderne mennesker, stillhet. Stillheten skjerper sansene.

Det er slitsomt når den jeg prater med ikke følger med. Kroppsspråket svikter. Flakker med blikket og kikker på klokka eller mobilen. Da opplever jeg at vedkommende ikke bryr seg og ikke synes samtalen er viktig. Når jeg har dialog med Gud, kan jeg av og til kjenne på samme følelsen, og jeg tror ikke jeg er alene om det. Jeg tror rett og slett at det er en av grunnene til at mange sliter med å be. Kanskje er det derfor salmisten skriver som han gjør. Han skriker ut for å få oppmerksomhet. For å få svar og for å bli sett av Gud. Jeg tror at vi kan få gjøre det samme. Rope ut vår nød når vi trenger det, og rope ut vår glede når det er det vi trenger. Så vil kanskje svaret komme i det stille. Fra et annet sted enn vi ventet. Et annet svar enn vi ventet. Det er jo derfor vi ber. For å snakke med Gud, bli hørt og få svar.

Bli kjent med Bibelen gjennom spørsmål, Bibelquiz.

I fire blad framover presenterer vi Bibelquiz som vi håper kan være til glede for mange av våre lesere. Dette er en god mulighet til å bli kjent med Bibelen og hva som står der.

Ha gjerne din egen notisbok, og noter ned gullkorn og viktige ord du finner i teksten.

En god idé er også å sitte sammen med noen, og å løse oppgaver med noen du kjenner.

Følg med framover og bli bedre kjent med Bibelen. Lykke til og god lesing!

- Hva hadde profetene i Det gamle testamente skrevet om Messias?
Matteus kap. 2. vers 1-6.
- Hva skjedde da Jesus ble døpt?
Matt. kap. 3 vers 13-17.
- Jesus ble av Ånden ført ut i ørkenen for å fristes. Hvilke fristelser fikk han, og hva svarte han?
Matt. kap. 4. vers 1-11.
- Hva sa Jesus til fiskerne ved Genesaretsjøen?
Matt. kap. 4 vers 18-22.
- Matteus kap. 5-7 er blitt kalt Bergprekenen. Hvilken bønn lærte Jesus disiplene?, Og hvordan lyder den bønner?
Matt. kap.6 vers 9-13
- Hva står i *Matt. kap. 6 vers 33*?
- Hva står i *Matt. kap. 7 vers 7-12*?
- Hvordan reagerte folket på Jesu tale?
Matt. kap. 7 vers 28.29.
- Hva skjedde med offiserens tjener i Kapernaum?
Matt. kap. 8 vers 5-13.
- Jesus kaller sine disipler. Hvor mange var disiplene, og hva sa han til dem?
Matt. kap.10 vers 5-8.
- Jesus talte ofte til folket i lignelser.
Matt. kap. 13. vers 1-9. Hvorfor gjorde han det?
Matt. kap. 13. vers 10-17.
- Jesus metter fem tusen. *Matt. kap. 14 vers 13-21.* Hva gjorde Jesus før folket fikk mat? *vers 19.*

Bibelquiz kan brukes til eget bibelstudium, og også sammen med familie og venner.

Vi vil ønske alle våre lesere en velsignet påskehøytid.

Takk til multikunstneren!

Johanna Engamo valgte før jul å gi stafett-pinnen som redaktør videre. Vi ønsker å bruke anledningen til å takke for det Johanna har bidratt med, også som ansatt i menighetene.

Siden 2009 har Johanna hatt Mandal og Holum menigheter som sin arbeidsplass. Hun ble først engasjert som vikar i trosopplæringsarbeidet. Hun har også hatt tittelen menighetsutvikler, og hun har vært engasjert i konfirmantleirene på Lista.

Fra 2016 var Johanna menighetskonsulent til hun sluttet våren 2018. Høsten 2013 overtok Johanna Engamo redaktøransvaret for menighetsbladet, og har siden da hatt ansvaret for 33 utgivelser.

Johanna har mange talenter, ikke minst de musikalske. Hun har som frivillig bidratt en hel del, blant annet ved konserter og i familiearbeidet i Mandal menighet. Hun har dessuten beriket gudstjenester både med vakker sang og god forkynnelse.

Tusen takk for din store innsats gjennom flere år for Mandal og Holum menigheter, Johanna!

Økonomi

«Mange bekker små, gjør en stor Å»

Har du lyst til å være med på det store spleiselaget – Kirkesenteret i Mandal?

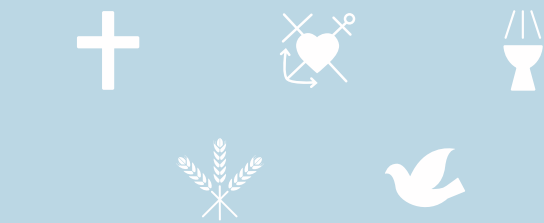
Kirke og stat har skilt lag. Kirkens rolle i samfunnet og finansieringsmodell er i sterk endring. Det er krav til omstilling og fornyelse i kirken fra mange hold. Kirkemonopolet har falt. Vi vanlige kirkemedlemmer, som er glad i menigheten vår, utfordres til å ta enda større ansvar. Det gjelder både økonomisk gjennom personlige pengegaver og frivillig arbeid på mange områder, som vi tidligere har tatt for gitt gjennom offentlig finansiering. Den sikreste veien til forfall er å ikke gjøre noe og bare være passiv tilskuer, uten å delta aktivt i å skape et godt menighetsfellesskap både for nåværende og fremtidige generasjoner i lokalsamfunnet vårt.

I Mandal er det heldigvis mange som ønsker det motsatte og bidrar til god menighetsutvikling, slik at vi fortsatt kan kalles en folkekirke til tross for at kirkemonopolet er avvirket. Vi har et godt utgangspunkt for å møte utfordringene. Mange deltar enten som givere og/eller med frivillig arbeid. Kirken arbeider for at vi skal ha «noe å leve på, og noe å dø på» - både kortsiktig her og nå, og langsiktig om det som kommer etter dette livet.

I dette perspektivet - og selvsagt mange andre perspektiv – er vi glade og takknemlige for at vi kan ta i bruk Kirkesenteret i Store Elvegata 33 nå i vår. Mange av menighetens medlemmer har bidratt med hittil om lag kr 7,3 mill. i gaver siden oppstarten av innsamlingen i 2012. Kr 5,3 mill. er mottatt fra faste givere og som enkeltgaver, mens brukbutikken og mange fellesaktiviteter som markedsdag, konserter, basarer, kollekt og utlodninger, har bidratt med kr 2 mill. I tillegg har det kommet kr 2 mill. fra salg av ungdomslokalet og kr 0,8 mill. fra andre innbetalinger – totalt kr 10,1 mill. I gjennomsnitt har det de siste årene kommet inn mellom kr 1,2 og 1,3 mill. årlig til giverkontoen for Kirkesenteret i Mandal. Det har vært målet vårt helt siden oppstarten. Innsamlingsarbeidet er et stort spleiselag blant folk flest, som har vist at «mange bekker små, gjør en stor Å».

Vi har tillit til at enda flere av menighetens medlemmer ønsker å bidra på minst samme nivå fremover og gjerne litt til, slik at vi kan nedbetale låneopptaket så raskt som mulig. Folkekirken i Mandal har fått et funksjonelt og nytt bygg, som gir rom for et sosialt menighetsfellesskap med lav terskel og god plass til både store og små forsamlinger av barn, ungdom og voksne.

Kai Sodal

MANDAL MENIGHETSRAÐ

Anne Marie T. Winsnes (L)
Tom Rune Gundersen (NL)
Helga Marie de Presno
Arild Førsum
Marit Seland
Tom Inge Dahl
Mette S. Kjos-Hanssen
Ragnvald Madland

Eva Marie Jansvik
Lars Kjølberg
Ingunn Eikeland
Jan Harald Syvertsen
Sigbjørn Sløgedal
Frida Sandvik
Roar Stallemo
Jonas Kofoed Malin

Møteplan:

13. mars
8. mai
12. juni

HOLUM MENIGHETSRAÐ

Finn Røiseland (L)
Anne Karin Agnihotri (NL)
Gunnar Holbek
John Kittelstad
Kari R. Lindland
Torbjørn Kloster
John Morten Varhaug

Marita Nøklund
Bjørnar J. Øybekk
Kristin Røiseland Soteland
Kirsti Kvidbergskår
Arnt Helge Nordstrand
Odd Magnar Nøklund
Gerd Ruth Rosland Nordstrand

Møteplan:

5. mars
30. april
11. juni

MANDAL KIRKELIGE FELLESRÅD

John Morten Varhaug (L)
Mette S. Kjos-Hanssen
Kari R. Lindland
Heidi Johanne Sandaa
Ragnvald Madland
Freddy Berg

Vara:
Lars Kjølberg
John Kittelstad
Anne Marie T. Winsnes
Kristin R. Soteland
Jorun Nilsen Stallemo

Møteplan:

24. april
12. juni

Med Bibelselskapet til Etiopia

Tekst: Kai Stoveland

I forbindelse med at Etiopia er fokusland for Bibelselskapet i 2019, ble det i januar invitert til en ti-dagers tur dit. Jan Gunnar og Konstanse Raen var turledere og vi var til sammen 16 deltakere. Fra Mandal var det Bjarnhild Reinertsen og undertegnede.

Vi ankom Addis Abeba tidlig morgen torsdag 10. januar. Etter innsjekking på hotellet, gikk turen til Det Etiopiske Bibelselskap sine kontorer. Der fikk vi informasjon om oversettelsesarbeid som er i gang og om prosjektet: *The Good Samaritan*. Dette er et program som på bibelsk grunnlag gir hjelp og forebygger i forhold til Hiv/Aids-problematikken. Det er Konstanse Raen som har utviklet undervisningsmateriell og laget pedagogisk opplegg som nå brukes i mer enn 20 land i Afrika.

Under vårt besøk i Hawassa, 30 mil sør for Addis, fikk vi se hvordan undervisningen foregår og høre vitnesbyrd om hvilken stor betydning dette programmet har for mange mennesker. I Hawassa fikk vi også besøke et fengsel med ca 4000 mannlige innsatte. Der var flere enkle kirker i leiren, og vi fikk oppleve samling både i den protestantiske og den ortodokse kirken. Ganske ulike uttrykksformer, men felles for dem var hungeren etter Guds ord.

Mangelen på bibler gjorde at de måtte ha et utlånssystem slik at de få biblene som fantes kunne gå på omgang. Vi besøkte også Bibelselskapets kontorer i Hawassa og ble traktert på etiopisk vis med sterk kaffe og popkorn. Her slo det oss hvor sparsomt lageret av bibler var i forhold til behovet.

Den første delen av turen gikk imidlertid nordover til historiske steder som Lalibela og Axum. Her fikk vi lære om det gamle Abyssina der Axum var hovedstad. Herfra kom trolig dronningen av Saba og allerede på 300-tallet ble kristendommen innført som offisiell religion av kong Ezana. Axum er i dag senter for Den Etiopiske Ortodokse kirke som vel 40 prosent av befolkningen tilhører. Ved siden av katedralen i Axum er det et kapell som sies å romme Paktens Ark. Det er flere teorier om hvordan den havnet i Etiopia, men vi fikk dessverre ikke komme inn å se den.

Lalibela er en fascinerende by opp i ei åsside med vidt utsyn over et mektig fjellandskap. Vi befant oss her nærmere 3000 moh. Historien forteller om kong Lalibela som på 1100-tallet besøkte Jerusalem. Da han vendte tilbake, begynte han å hogge ut grottekirker i sandsteinsfjellet her. De eldste ligger høyt oppe i fjellmassivet ovenfor byen, mens det i og rundt

Turgruppa ved inngangen til en av grottekirkene i Lalibela. Kvinnene måtte ha tildekket hode og alle måtte plassere skoene på utsiden.

bebyggelsen finnes 20-talls større eller mindre slike klippekirker. Det fascinerende med disse, og for øvrig med alle ortodokse kirker i Etiopia, er at de er utformet etter mønster av det jødiske templet. Her er ett rom for folket og et hellig rom bak et forheng der bare prestene kan gå inn. En del av det allmenne området er spesielt beregnet for sang og dans med trommeakkompagnement. Sangen og musikken er strengt regulert. Den rådende liturgien ble utformet av en munk ved navn Yared på 500-tallet og brukes fortsatt. De har også et eget kirkespråk; Geez, som kan sammenlignes med latinen i den vestlige kirken. Ingen bruker dette språket i dagligtale lenger, men det arbeides likevel nå med en oppdatering av bibeloversettelsen på Geez.

I Lalibela fikk vi også oppleve et heftig lørdagsmarked - et mylder av dyr og mennesker og alle slags varer.

Dette er bare noen få glimt fra besøket i et utrolig fascinerende land med en av verdens eldste kristne kirker.

Professor Haile Yesu, leder av bibeloversettelsesprosjektene, informerer Bjarnhild Reinertsen og resten av gruppa om arbeidet som Det Etiopiske Bibelselskapet driver med oversettelse av bibelen til flere av de ca 80 språkene i landet.

SPAREBANKEN SØR

TILT.MEDIA
NYTENKENDE OG EFFEKTIV

GODKJENT DRONEFOTOGRAF
STREAMING - EVENT
DOKUMENTAR - REKLAME

www.TILTMEDIA.no post@tiltmedia.no

Avisen for Mandal og distriktet

Lindesnes
www.l-a.no

Tipstelefon 917 00 100

Gieris Karis plass, Mandal
Tlf. 38 27 10 00 - Faks 38 27 10 01

EiendomsMegler 1

Store Elvegata 11B, 4514 Mandal
Tlf. 38 26 77 10
www.eiendomsmegler1.no

BRG

www.brgruppen.no

sjøsanden feriesenter as

Egeland Rør

euronics

Store Elvegata 87
4517 Mandal
Tel. 38 26 01 06

BJORVAND & CO

DESIGN / PRINT / PRODUKSJON

REGNSKAP SØR AS

Regnskapsføring for primærnæringer og annen næringsvirksomhet samt organisasjoner og menigheter.

Gustav Vigelandsvai 39, 4514 Mandal
Tlf. 38 26 44 33 - Faks: 38 26 46 98
E-post: post@regnskapsor.no

AMFI MANDAL

Kontorsenteret as.

Torjusheigata 4, 4501 Mandal Tlf. 38 26 35 50

NØDINGS DELIKATESSE

HUSFLIDEN

Store Elvegata 27 - tlf. 38 27 29 00

Western System

GRAVMONUMENTER SKIFER & GRANITT

- Nye monumenter - Tilskjært på mål
- Navnetilføyelser - Skiferfliser
- Oppussing, omsliping - Bruddskifer

Sørlands STEIN a.s
Vigeland - 4520 Sør-Audnedal Tlf.: 38 25 64 00
Fax: 38 25 78 60 post@sorlandsstein.no
www.sorlandsstein.no

Senteret AS

Postboks 277 - 4503 Mandal
Telefon: Tlf. 38 27 17 50

EIKAAAS

BAKERI, DAGLIGVARE OG BENSINSTASJON
ÅPENT FRA FØR HANEN GALER TIL KL. 23.00
ALLE DAGER

ARNE DAMMAN AS

båt - motor - moped sykkel - motorsag - hagemaskiner - service

Øvrebyen - tlf. 38 27 90 80
www.damman.no

Arne Frivoll TRANSPORT

Salg av:
• Skjellsand
• Kjetting
• Løfteutstyr
• Lastsikring
• Diverse rekvisita

Sti - Tofteveien 80, 4516 Mandal
Tlf. 38 26 87 12 - M. 917 84 445
E-post: atorfr@online.no

Søgne og Songdalen Begravelsesbyrå

Tlf. 38 05 01 35 - hele døgnet
Innehaver: Kjell Dahl

SPAR HOLUM NÆRKJØP AS

PETTERSEN VESTBAKKE & CO
ADVOKATFIRMA

Advokat Åshild Schmidt, tlf. 930 84 244

YX Holum

Møll Bensinstasjon AS
4519 Holum

MB MANDAL BILTEKNIKK A/S

Sommerkroveien 2, Skinsnes - tlf. 38 26 11 00

Håland utstyr as

Gardiner, Sengetøy, Interiør Tekstiler
Torvet i Mandal - tlf.: 38 26 26 55

Mbt VIGELAND TRANSPORT AS

Mikkelsmyrveien, 4515 Mandal

SØRMEGLEREN

38 26 66 66 | mandal@sormegleren.no

Aurebekk Gartneri as

Konsmo hus
Konsmo Fabrikker a.s

FIRSTSTOP
- profesjonell dekkservice

Tidligere Dekk 1
Avd. Mandal, tlf. 38 26 65 55

Sommerkroveien 9,
Postboks 1476, Skinsnes, 4505 Mandal

Elektro Sør
www.elektro-sor.no

DØGNVAKT/SENTRALBORD
38 27 13 90

GULLSMED DANIELSENS EFTF.

WALVICK BYGG

ENDRE WALVICK
Tlf. 97 06 32 35

EDGAR'S BAKERI & KONDITØRI

Tlf. 38 27 15 55
Mandal

Arthur Berge
Triumph

- UNDERTØYSAVDELING -

Blomsterverkstedet

Store Elvegata 10
Tlf. 38 26 10 06

bayauto
ford i sør

Tlf. 38 27 23 00

ÅPNINGSTIDER
Man - fre: 07:30-16:00 / Tors: 07:30-19:00 / Lør: 10:00-14:00

JØLSTAD
begravelsesbyrå - Mandal

Åse Gulbrandsen
Tlf. 97 88 88 11 (24 timer)

www.jolstad.no
Begravelsesbyråkjeden Jølstad

LANDES BEGRAVELSESBYRÅ MANDAL

INGEN EIER
ANDRES SORG

VAKTTELEFON HELE DØGNET:
900 98 006

www.landes.no
Halseveien 1, 4517 Mandal
f landesbegravelsesbyra

Boots apotek
ved inngang vest på AMFI Mandal

Trebygg as

John Kittelstad, tlf. 952 90 656

HJORTELANDS
Aut. Rørloggerforretning AS

Marnav. 29B
Tlf. 38 26 23 91 - 4517 Mandal

SOLSKJERMING
FOR NÆRINGSBYGG

SPECIAL PRODUKTER SØR

STOPP VARMEN - BEHOLD UTSIKTEN!
38 01 55 94 - www.spesialprodukter.no

GHV
Systeminnredning

www.ghv.no • 38 01 55 90

Kvalitet og trygghet gjennom 40 år!

- Gulv - Himling - Vegg
- Spesiellinnredning
- Akustisk regulering
- Foldevegg
- Teleskoptribune
- Solskjerming
- Fasadearkitektur

Gumpens Auto Mandal AS

Sommerkroveien 1, Skinsnes
Tel. 38 27 29 50
V•A•G forhandleren i Mandal

FARGERIKE
MANDAL FARVEHANDEL AS

Kastellgt 11-13, 4514 Mandal - Tel. 38 27 10 50

Mo-stua. Rammeverksted

Finn Vidar Mo, Neseveien 2B, 4514 Mandal
Mobiltelefon: 951 55 577

Kastellet
- glede i hver smak -

Telefon: 38 60 08 20
www.kastellet.no

happy homes

Besøk vår

BRUKT-BUTIKK.no
Bryggegate v/ Politistasjonen

Vi henter og bringer!
Ring 993 742 54 / 489 97 548

Nå også barneklær 0-12 år!
Stikk innom butikken for en god handel!

Vi kan tilby selskapslokale for inntil 45 pers.
Bryllup/konfirmasjoner/bursdager/blåturet med aktiviteter.

UTKJØRING AV KOLDTBORD, SNITTER OG KAKER

Har overnatting.
Tlf. 38 28 69 75 / mob. 975 69 121
information@hogestveitnaturcamp.no
www.hogestveitnaturcamp.no

Kurs / møter / selskapsarrangement / minnestund etter begravelse
- i samarbeid med menighetshuset

Dåp

VELKOMMEN TIL DÅP!

Når et barn blir båret til dåp, blir vi minnet om at ingen kan bære seg selv. Gjennom dåpen blir vi en del av et fellesskap som strekker seg over hele verden – og gjennom alle tider. Det er en markering der barnet har alle sine viktigste støttespillere rundt seg, og der Gud lover å følge barnet alle dager.

Kontakt kirkesenteret for informasjon om dåp.

DEN NORSKE KIRKE